

Monitoring nevengeulen Waal

Nevengeulen zijn al dan niet periodiek stromende geulen in het zomerbed van rivieren. Ze ontstaan op natuurlijke wijze bij het vrij meanderen van een rivier, maar zijn in Nederland nagenoeg verdwenen bij het vastleggen van de rivieren met behulp van bekading en aanleg van kribben. RIZA (Rijkswaterstaat) voert onderzoek uit bij een aantal geplande en uitgevoerde herstelprojecten van nevengeulen langs de Waal. FLORON volgt in opdracht van het RIZA de ontwikkelingen van de flora na de aanleg van deze nevengeulen.

Een van de locaties waar nevengeulen zijn aangelegd is de Gamerensche waard. Hier zijn in 1998 een kleine, periodiek watervoerende nevengeul en in 1999 een grote, permanent watervoerende nevengeul aangelegd. Enkele faunagroepen, waaronder muggenlarven, blijken in hoge mate te profiteren van de inrichtingsmaatregelen.

De ontwikkeling van de flora is door FLORON zowel in 1998 als in 2000 vastgelegd door het inventariseren van het buitendijkse deel van 3 km-hokken in 3 delen: de grote nevengeul, de kleine nevengeul en het overige buitendijkse deel van het km-hok. De botanische rijkdom is uitgedrukt in Floristische Kwaliteit, zoals deze ook wordt gebruikt bij het Floristisch meetnet zoete rijkswateren.¹

Tot dusver ontwikkelen zich in de aangelegde nevengeulen geen waterplantenvegetaties. De dynamiek is daarvoor te groot, terwijl ook het doorzicht van het water gering is. De pioniervegetatie van natte slikkige bodems daarentegen is zeer goed ontwikkeld, met name langs de flauw verlopende oevers van de grote nevengeul. Hier groeien soorten als *Limosella aquatica* (Slijkgroen), *Pulicaria vulgaris* (Klein vlooienkruid), *Rumex maritimus* (Goudzuring), *Rumex palustris* (Moeraszuring), *Eleocharis acicularis* (Naaldwaterbies) en *Potentilla supina* (Liggende ganzerik). De kleine nevengeul is grotendeels onbegroeid als gevolg van erosie en sedimentatie.

De Floristische Kwaliteit is in principe toegesneden op het gebruik bij inventarisaties van hele km-hokken. Bij het onderzoek in de Gamerensche Waard is gebleken dat de Floristische Kwaliteit ook geschikt is om de botanische rijkdom van kleinere eenheden binnen een km-hok (bijvoorbeeld een nevengeul) te beoordelen.

Volgens planning worden de inventarisaties in 2002 herhaald.

1. Odé, B. & R. Beringen. 2000. Floristisch Meetnet Oevers Zoete Rijkswateren 1999; uitwerking Rijntakken en evaluatie eerste ronde. FLORON-rapport 20 / RIZA nota nr. 2000.023, Leiden.